

Шевченко Юлія Олександрівна

Студентка 6-го курсу факультету соціології та права НТУУ «КПІ»

Науковий керівник:

Трофименко І.В.

ст. викл. каф. права та держави

ЛЕГАЛЬНИЙ ЛОБІЗМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Традиції тіньового лобіювання були сформовані ще за радянських часів, і наразі функціонують майже без змін. Лобізм розвивався в декілька етапів. Першим етапом був олігархічний – він втілював в життя інтереси лише певного прошарку суспільства – влади, олігархії та людей з «гаманцем», і лише в деякій мірі відстоював суспільні інтереси. Традиційно лобіювання інтересів бізнесу у нас сформувалося як тіньова система взаємовідносин бізнесу і влади. Цивілізований же лобізм характеризується об'єднанням суб'єктів ринку в групи «за інтересами», щоб вирішувати загальні проблеми. В Україні використовують методи прямого лобізму, який випробуваний часом, довів свою ефективність. В Кабінеті Міністрів застосовують «коридорний лобізм», суть якого полягає насамперед в проштовхуванні потрібного та відмови від прийняття непотрібного рішення.

Лобізм вважають суперником бюрократії, адже як і інший соціальний засіб він служить як на благо всього суспільства, так і в інтересах певних суспільних груп. Але можна сказати одне, лобізм - найкращий засіб для стримання корупції та певних неоднозначних рішень зі сторони влади, так як приводить до розв'язання суспільних проблем, та особливо для тих, кого ці проблеми найбільш тісно пов'язують у специфічній сфері лобістської діяльності.

Головною метою в ухваленні державно-управлінських рішень лежить процес представництва суспільних інтересів – донесення до держави тих уявлень, цінностей, проблем, які є істотними для населення. Концептуальні підходи до сутності лобізму характеризуються його визнанням як політичної категорії та парадигми політичного розвитку, становлення громадянського суспільства та легітимації лобіювання у державно-управлінській практиці. Законодавча легалізація тіньового лобізму дає позитивні наслідки в формуванні ставлення громадян до процедур впливу на державні інституції.

Лобізм є нормальним явищем в сучасному суспільстві, він виступає інститутом демократичного процесу. Загалом негативне ставлення до лобізму, значною мірою залежне від осіб, що його реалізують. Офіційно інститут лобізму в Україні відсутній. Історія законодавчого закріплення інституту лобізму в Україні є короткою і вона ще не здобула свого логічного завершення. Узаконення інституту лобізму відіграє значну роль для просування суспільних інтересів на загальнодержавному рівні.

Причинами не узаконення лобізму є як і в позиції громадян щодо нього, так і всередині владної системи. Вітчизняне лобіювання має низку проблем та недоліків, які необхідно усунути. Головною проблемою є те, що воно існує у формі квазілобіювання, і асоціюється у населення з корупцією, тому не дивно, що суспільство його відторгає. Лобізм сьогодні має вузьку соціальну направленість, і цілком зрозуміло, що ця «направленість» навряд чи є суспільною, що знову ж таки сприяє негативному ставленні суспільства до нього.

Отже, необхідно внормувати інститут лобізму на загальнодержавному рівні, щоб він відображав інтереси не тільки певного прошарку суспільства, а й суспільства загалом. Лобізм має ґрунтуватися на нормах законодавства України, а також на загальних морально-етичних засадах.

Необхідність узаконення лобіювання, шляхом прийняття закону «Про лобіювання», для врегулювання лобістської діяльності є очевидною. При прийнятті законопроекту «Про лобіювання» відбудуться позитивні зрушення в розбудові демократичного суспільства, і є цілком логічна і певна надія, що в законодавстві, нарешті, будуть лобіюватися більшою мірою інтереси суспільства.